

Ислом умматида содир бўладиган тўртта катта фитна

11:01 / 07 февраль 3407

آمـهـلـلـأـوـ، وـسـأـنـتـمـأـ يـبـأـحـصـأـ يـسـنـأـ يـرـدـأـ آمـهـلـلـأـوـ، لـأـقـهـنـعـهـلـلـاـ يـضـرـةـفـيـدـحـهـنـعـ
آيـنـدـلـلـأـيـضـقـنـتـنـأـ يـلـإـةـنـنـفـدـئـأـقـهـنـعـهـلـلـاـ يـلـصـهـلـلـلـأـلـوـسـرـكـرـتـ
مـسـأـوـهـيـبـأـمـسـأـوـهـمـسـابـ آنـلـدـقـ ۲ـلـإـ ۳ـمـسـدـقـ آـعـأـصـفـةـئـامـ ثـالـثـهـعـمـهـنـمـعـلـبـيـ
هـوـتـلـيـبـقـ

Хузайфа розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Аллоҳга қасам, шерикларим унутишганми ёки ўзларини унугланга солишиятими, билмайман, аммо Аллоҳга қасамки, Расулуллоҳ алайҳиссалом бу дунё тугагунча фитнага бошлиқ бўладиган ва уч юзта ва ундан ортиқ одами бўладиганларнинг исмини ҳам, отасининг исмини ҳам, қабиласининг номини ҳам номма-ном айтиб чиқдилар».

Шарҳ: Демак, ортидан уч юз ва ундан ортиқ одамни эргаштира оладиган фитначилар энг хавфли бўлар экан.

يـفـنـوـكـيـ»ـ لـأـقـهـنـعـهـلـلـاـ يـلـصـهـلـلـلـأـنـعـهـنـعـهـلـلـلـاـ يـضـرـهـلـلـلـأـدـبـعـهـنـعـ
دـوـادـوـبـأـأـمـهـأـورـ.ـءـأـنـفـلـأـأـهـرـخـآـيـفـنـتـفـعـبـرـأـمـلـأـوـدـهـ.

Абдуллоҳ розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Бу умматда түртта фитна бўлади, уларнинг охиргиси фано бўлади**», дедилар».

Иккисини Абу Довуд ривоят қилган.

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифда Ислом умматида содир бўладиган тўртта катта фитна ҳақида сўз кетмоқда. Уламолар ушбу тўрт катта фитнани шундай таърифлайдилар:

1. Мусулмонлар бир-бирининг қонини ҳалол ҳисоблайдиган фитна.
2. Мусулмонлар бир-бирининг қонини ва молини ҳалол ҳисоблайдиган фитна.
3. Мусулмонлар бир-бирининг қонини, молини ва номусини ҳалол ҳисоблайдиган фитна.
4. Дажжолнинг фитнаси.

مُلَسَّوْهْ يَلْعُهْ لِلَّا لِلْوَسَرَدْنَعَ دُوْغُقَ ۖ اُنُكَ ۖ لَأَقُونَعُهْ لِلَّا يَضَرَ رَمْعَنْبَرَنَعَ
لِلْوَسَرَ آيِ ۖ لِئَاقَ لِاقَفَ سَالْحَلَّا ةَنْتَفَ رَكَذَ يَفَرَثُكَ أَفَ نَتْفَلَّا رَكَذَ
تَحَتَ نَمَّ اَهْنَخَ دَعَارَسَلَ اُنْتَفَ مُثَبَرَحَ وَبَرَهَ ۚ يَهِ ۖ ۖ لَأَقَ ۖ سَالْحَلَّا ةَنْتَفَ اَمَوَهَ لِلَّا
مُثَنَوْقَتُمْلَا يَئَآيِلَّوَا اَمَنَّا وَيَنَمَ سَيَلَوَ يَنَمَّ اَمْعَزَرِي يَتْيَبَلَّهَ نَمَلُجَرَ يَمَدَقَ
وَدَهَ نَمَ اَدَحَأْعَدَتَ اَلَءَامِيَهَدَلَ اُنْتَفَ مُثَعَلَصَى لَعَلَعَ لَرَوَكَ لَعَرَى لَعُسَانَلَ اَحَلَطَصَى
اَنَمْوَمَ اَهِيَفَ لَعَجَرَلَ اُحَبَصُي تَدَامَتَ تَصَقَنَ اَلَيِقَ اَذَافَ ۖ مَمَطَلَ ۖ تَمَطَلَ اَلَّا مُمَّالَ
يَفَقَآفَنَ اَلَّا نَآمِي اَ طَاطَسُفَ نَيَطَاطَسُفَ فَىَلَإِسَانَلَ اَرِيَصَى يَتَحَارَفَاكَ يَسَمُّيَوَ
نَمَ وَأَهْمَوَيْ نَمَ لَّجَّدَلَ اُورَظَنَافَ مُكَلَّذَنَاكَ اَذَافَ ۖ هِيَفَ نَآمِي اَلَّا قَآفَنَ طَاطَسُفَوَ
مُكَاحَلَأَوَدُوَادَ وَبَأَهَوارَ .» وَدَغَ.

Ибн Умар розияллоҳу анхумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларида ўтирган эдик, у зот кўпгина фитналар ҳақида гапириб, аҳлос фитнасини ҳам айтиб ўтдилар.

Шунда бир киши: «**Эй Аллоҳнинг Расули, аҳлос фитнаси нима?**» деди. У зот шундай дедилар: «**У - (адоват ва уруш туфайли) қочиш ҳамда қирғиндир. Сўнг сарро фитнаси бўлади. У менинг аҳли байтимдан бўлган кимсанинг оёғи остидан бошланади, у ўзини мендан деб иддао қилади, лекин мендан бўлмайди, чунки менинг асл дўстларим - тақводорлардир. Кейин одамлар бир кишига байъат қилишади, бу байъат қуйруқ қовурғанинг устида тургандек бўлади. Сўнг зулмат фитнаси бўлади, бу умматда ундан тарсаки емаган қолмайди. Энди тугади деганда яна давом этаверади. Киши унда эрталаб мўмин бўлиб уйғониб, кечқурун кофир бўлади. Нихоят,**

одамлар икки чодирга бўлинади: нифоқ бўлмаган иймон чодири ва иймон бўлмаган нифоқ чодири. Ўша нарса қачон юз берса, ўша куни ёки эртасига Дажжолни кутаверинглар».

Абу Довуд ва Ҳоким ривоят қилганлар.

Шарҳ: Аҳлос – уйга тўшаладиган намат бўлиб, бу ерда ўша фитна пайтида уйда ўтириб, фитнага аралашмаслик лозимлигига ишора қилинган.

Пайғамбар алайҳиссалом бу ривоятда ўzlаридан кейин умматлари ичида чиқадиган катта фитналар ҳақида батафсилроқ маълумот бермоқдалар.

«Аҳлос фитнаси ҳақида сўзладилар. Шунда бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, Аҳлос фитнаси нима?» деди.

Пайғамбар алайҳиссалом фитнанинг номини айтганлар, аммо тингловчилар бу номдан ҳеч нарса тушуна олмаганлар шекилли, улардан бири бу фитна нималигини Расулуллоҳ алайҳиссаломнинг ўzlаридан сўраган.

«У – қочишдир, талон-торождир».

Аҳлос фитнасида иштирок этганлар адват ва уруш туфайли нафрат қилиб, бир-биридан қочар экан. Кейин ана шу фитна давомида одамларнинг мол-мулки талон-торож қилинар экан.

«Сўнгра сарро фитнаси бўлади».

Бу фитнанинг номи луғавий таржима қилинадиган бўлса, «Хурсандлик фитнаси» бўлади. Аммо Пайғамбар алайҳиссалом уни қўйидагича баён қиласидилар:

«У менинг аҳли байтимдан бўлган кимсанинг оёғи остидан бошланади, у ўзини мендан деб иддао қиласи, лекин мендан бўлмайди».

Демак, бу фитнага ўзининг аҳли байтдан эканлигини даъво қиласидиган бир одам бош бўлар экан. Аммо уни Пайғамбар алайҳиссаломнинг аҳли байтларидан деб ҳисоблаб бўлмас экан.

«Менинг асл дўстларим – тақводорлардир».

Ўша фитнабоши насаб жиҳатидан аҳли байтдан бўлса ҳам, тақводор бўлмаганилиги учун, фитнабоши бўлгани учун Расууллоҳ алайҳиссаломга дўст бўла олмайди.

«Кейин одамлар бир кишига байъат қилишади, бу байъат қўйруқ қовурғанинг устида тургандек бўлади».

Бу жумлада мазкур сулҳ худди эгри нарсага илинган сирпанчиқ нарсага ўхшаб, мўрт, омонат бўлишига ишора қилинмоқда.

«Сўнг зулмат фитнаси бўлади».

Бу фитнанинг номи ҳадиси шариф матнида «дуҳаймо» деб келган. Энди мазкур фитнанинг тафсилоти келади.

«Бу умматда ундан тарсаки емаган қолмайди».

«Дуҳаймо» фитнаси кенг кўламли бўлгани учун ундан зарар кўрмаган мусулмон banda қолмас экан.

«Энди тугади деганда яна давом этаверади».

Бу фитна узоқ давом этар экан.

«Киши унда эрталаб мўмин бўлиб уйғониб, кечқурун кофир бўлади».

«Дуҳаймо» фитнаси авжига чиққанда иймон ва куфр масаласида одамларнинг тутуриғи қолмас экан, эрталаб мўмин бўлиб турган одам кечки пайтга бориб, кофирга айланиб қолаверар экан.

«Нихоят, одамлар икки чодирга бўлинади: нифоқ бўлмаган иймон чодири ва иймон бўлмаган нифоқ чодири».

Дунё иккига – мўминлар гуруҳига ва мунофиқлар гуруҳига тақсимланар экан.

«Ўша нарса қачон юз берса, ўша куни ёки эртасига Дажжолни кутаверинглар».

Демак, бу фитна охирзамонда бўлар экан.

«Фитналар ва Қиёмат аломатлари» китобидан

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг
2024 йил 25 январь 03-07/400-сонли хуносаси асосида тайёрланди.